

บทที่ 5

สรุปผลการดำเนินงาน

5.1 สรุปและวิจารณ์ผลการดำเนินงาน

โครงการนี้ ได้ทำการสำรวจและเก็บข้อมูลของเครื่องทุ่นแรงในงานเกษตรกรรมท้องถิ่น จากแหล่งข้อมูลทั้งสิ้น 4 แห่ง คือ ชุมชนบ้านคลองหนองเหล็ก, ชุมชนริมคลองชลประทาน, พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจำทวี และร้านขายของเก่าย้อนยุค ทั้งหมดตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการออกสำรวจในพื้นที่ต่างๆ ส่วนใหญ่จะเป็นเครื่องทุ่นแรง ชนิดเดียวกัน มีลักษณะการใช้งานที่เหมือนกัน โดยที่มีขนาดและโครงสร้างที่ซับซ้อนแตกต่างกันออกไปทำให้ไม่สามารถวัดขนาดและสเก็ชต์ภาพทุกชิ้นส่วนของเครื่องทุ่นแรงนั้นๆ ได้ ผลการสำรวจพบเครื่องทุ่นแรงทั้งสิ้นจำนวน 38 ชนิด แบ่งตามลักษณะการใช้งานออกเป็น

5.1.1 กลุ่มเครื่องทุ่นแรงในงานเกษตรกรรม

- (1) เครื่องมือเตรียมดิน จำนวน 5 รายการ ได้แก่ คันไถ คราดไถ ขลุบ ช่องเต้ งานไถ
- (2) เครื่องมือกำจัดวัชพืชและปราบศัตรูพืช จำนวน 3 รายการ ได้แก่ จอบ คราดมือ เครื่องพ่นยา
- (3) เครื่องมือเก็บเกี่ยวผลผลิต จำนวน 1 รายการ ได้แก่ เลี้ยว
- (4) เครื่องมือแปรรูปผลผลิต จำนวน 15 รายการ ได้แก่ กระจาดขูดมะพร้าว ไม้ควง เครื่องขูดมะพร้าว ครกไม้ ไม้นวดข้าว เครื่องสีข้าว เครื่องกะเทาะเปลือกเมล็ดข้าว เครื่องขัดขาวเมล็ดข้าว เครื่องสีข้าวโพล เครื่องสีถั่ว เครื่องบดยา ไม้ มีดควั่นอ้อย ช่างหีบ เครื่องหีบอ้อย

5.1.2 กลุ่มเครื่องทุ่นแรงอื่นๆ

- (1) เครื่องมือขนส่งและบรรทุกผลผลิตทางการเกษตร จำนวน 4 รายการ ได้แก่ เกวียน ม้าหาบข้าว แอก อีต้อม
- (2) เครื่องมือที่ใช้ในชีวิตประจำวันอื่นๆ จำนวน 10 รายการ ได้แก่ ไม้ปากกา ไม้มือเสือ เลื่อยวงเดือน ขวาน เครื่องปั่นไอศกรีม งานร่อนแร่ ถังดวงข้าวสาร พลับตัด ข้าวสาร ถาดตากข้าวเหนียว ลอบ

เครื่องทึนแรงที่ใช้ในงานเกษตรกรรม ที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำรวจพบ มีเอกลักษณ์ คือ มีโครงสร้างที่ไม่ซับซ้อน ใช้หลักการง่ายๆในการทำงาน ทำให้ง่ายต่อการใช้งานและไม่ต้องการ การดูแลรักษามาก โดยการออกแบบจะกระทำโดยอาศัยประสบการณ์และความรู้ที่ได้รับ การถ่ายทอด สัมมาจากบรรพบุรุษ นอกจากนี้วิธีการและขั้นตอนในการสร้างก็ไม่ยุ่งยาก สามารถสร้างไว้ ใช้งานได้เองในครัวเรือน โดยวัสดุที่ใช้ในการสร้างมักเลือกใช้วัสดุที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น สมรรถนะในการทำงานไม่สูง เหมาะกับสภาพการใช้งานภายในครอบครัว ที่ถือครองแปลงเพาะ ปลูกที่มีขนาดไม่ใหญ่มาก เครื่องทึนแรงที่สร้างขึ้นมักอาศัยแรงงานคน หรือวัว ควายเป็นต้นกำลัง

จากการศึกษาพบว่า เครื่องทึนแรงที่ยังมีการใช้งานอยู่ในสภาพเดิม หรือในสภาพที่ไม่ เปลี่ยนแปลงจากเดิมมากนักคิดเป็น 52.6% ของจำนวนที่สำรวจพบทั้งหมด ได้แก่ กระจ่ำขูด มะพร้าว คราดมือ และเคียว เป็นต้น ส่วนเครื่องทึนแรงที่สำรวจพบแต่เกษตรกรเลิกใช้งานแล้ว โดยเปลี่ยนไปใช้ออย่างอื่นแทน คิดเป็น 2.6% ของจำนวนที่สำรวจพบทั้งหมด ได้แก่ เกวียน และ เครื่องทึนแรงที่สำรวจพบแต่เกษตรกรเลิกใช้งานและคณะผู้ดำเนินงานสำรวจไม่พบว่ามีการใช้งาน สิ่งใดแทนที่ คิดเป็น 44.8% ของจำนวนที่สำรวจพบทั้งหมด ได้แก่ ไม้กวาดข้าว คันไถ และไม้กวาด เป็นต้น

ฐานข้อมูลจัดทำขึ้นในสองรูปแบบ คือ หนังสือขนาด A4 จำนวน 186 หน้า และ โปรแกรม คอมพิวเตอร์ขนาด 417 MB พร้อมคู่มือการใช้งาน ซึ่งต้องการเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มี CPU-486/66 ขึ้นไป, หน่วยความจำ อย่างน้อย 16 MB, ระบบปฏิบัติการ Window 95, 98, 2000, Me หรือ NT 4.0, พร้อมกับอุปกรณ์สนับสนุนการทำงานด้านมัลติมีเดีย เช่น การ์ดเสียง ลำโพง ซีดีรอมไดรฟ์ในการ ใช้งานโปรแกรม

จากการนำหนังสือฐานข้อมูลไปให้กลุ่มตัวอย่างทดลองอ่านพบว่า ใช้ส่วนใหญ่ให้คะแนน ระดับพอใช้ - ดีมาก สำหรับด้านเนื้อหาและการนำเสนอ, ด้านภาพและการใช้ภาษา และด้านการ จัดการ ส่วนในด้านการออกแบบได้รับคะแนนในระดับพอใช้ - ดี

ผลการทดลองใช้งานโปรแกรมพบว่า ผู้ใช้ส่วนใหญ่ให้คะแนนระดับพอใช้ - ดีมาก สำหรับ ด้านเนื้อหาและการนำเสนอ และระดับควรปรับปรุง - ดีมากในส่วนของ ด้านภาพ เสียงและการใช้ ภาษา, ด้านการจัดการ และด้านการออกแบบ

สำหรับผลการทดลองใช้งานของกลุ่มการใช้งาน โปรแกรม สรุปได้ดังนี้ ผู้ใช้ส่วนใหญ่ให้ คะแนนระดับพอใช้ - ดีมาก สำหรับด้านเนื้อหาและการนำเสนอ, ด้านภาพ เสียงและการใช้ภาษา และด้านการออกแบบ ส่วนด้านการจัดการ ได้รับระดับควรปรับปรุง - ดีมาก

5.2 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาโครงการในอนาคต

5.2.1 พื้นที่ทำการสำรวจเก็บข้อมูลในบริเวณเดียวกันจะพบเครื่องทุ่นแรงชนิดเดียวกัน ทำให้เก็บข้อมูลได้น้อยชนิด จึงควรออกสำรวจเก็บข้อมูลในพื้นที่ที่มีระยะทางไกลกัน หรืออาจใช้วิธีสุ่มสำรวจเพียงไม่กี่ครัวเรือนต่อหนึ่งชุมชน

5.2.2 การเก็บข้อมูลขนาดของเครื่องทุ่นแรงควรมีความละเอียดมากขึ้นเพื่อสามารถสร้างเครื่องทุ่นแรงขึ้นมาใหม่ได้ในอนาคต

5.2.3 ควรจัดทำฐานข้อมูลลงในอินเทอร์เน็ต เพื่อสามารถเผยแพร่ข้อมูลได้กว้างไกลซึ่งจะเป็นประโยชน์มากขึ้น

5.2.4 ควรจัดทำฐานข้อมูลให้มีภาพเคลื่อนไหวและเสียงประกอบ แสดงให้เห็นกาทำงานของเครื่องทุ่นแรง เช่น มีการจัดทำในรูปแบบวีดิทัศน์ ประกอบวิธีการใช้งานเครื่องทุ่นแรง เป็นต้น

